

Anmälan av ärenden avgjorda på delegation enligt uppdrag av stadsbyggnadsnämnden

Ärenden finns förtecknade på en lista daterad 2020-10-27, och
den finns tillgänglig på stadsbyggnadsnämndens sekretariat.
Listan omfattar beslut fattade fr o m 2020-10-01 t o m 2020-10-27

Delegationsbeslut - sammanställning

52 Planbesked

		Antal
Planbesked	Avslag	4
	Bifall	5
	Total	9
Beslut	Avslag	1
	Total	1

55 Dispensärenden

		Antal
Naturskydd	Bifall	3
	Total	3

572 Bygganmälan ÄPBL

		Antal
Slutbesked / slutbevis	Bifall	2
	Total	2

575 Bygglov/startbesked/slutbesked/tillsynsbeslut

		Antal
Beslut	Avskrivet	14
	Avvisat	4
	Bifall	30
	Total	48
Lovbeslut	Avskrivet	33
	Avvisat	13
	Bifall	95
	Total	141
Lov med startbesked	Avskrivet	13
	Avvisat	8
	Bifall	163
	Total	184
Startbesked	Avskrivet	9
	Avvisat	1
	Bifall	176
	Total	186
Interimistiskt slutbesked	Bifall	34
	Total	34
Slutbesked / slutbevis	Bifall	178
	Total	178
Tillsynsbeslut	Utan åtgärd	22
	Total	22

Enkelt avhjälpda hinder

		Antal
Tillsynsbeslut	Utan åtgärd	1
	Total	1

Anmälan av bostadsanpassningsärenden avgjorda på uppdrag av stadsbyggnadsnämnden.

Ärendena finns förtecknade på en lista daterad 2020-10-28, och finns tillgänglig på stadsbyggnadsnämnden sekretariat.

Listan omfattar beslut fattade fr o m 2020-10-01 t o m 2020-10-27

	61 Bostadsanpassningsbidrag	Total
Avskrivet	2	2
Avslag	17	17
Avvisat	5	5
Bifall	329	329
Bifall/Avslag	5	5
Bifall/Ändring	57	57
Bifall/Ändring/Avslag	5	5
Total	420	420

**Stadsmättningsärenden m.m. vid
stadsbyggnadsnämndens sammanträde 2020-11-12**

STADSMÄTNINGSÄVDELNINGEN

Godkända fastighetsbildningsförrättningar enligt lista den 28 oktober 2020 **6 st.**

Avgjorda adressnummerärenden, beslutsprotokoll enligt lista den 28 oktober 2020 **36 st.**

Anmälan av delegationsbeslut i namnären

Delegationsbeslut för namnären redovisas nedan och anmäls till stadsbyggnadsnämndens möte den 2020-11-12.

Med stöd av stadsbyggnadsnämndens delegationsordning för namnären från 2012-09-27 med dnr: 2012-07320, har följande beslut tagits:

Dnr	Ärende
2020-14374	<i>Båtklubbsgatan och Pollargatan bibehålles som namn på gator med ändrad sträckning i stadsdelen Södra Hammarbyhamnen. Ändringen sker för att anpassa sträckningen till gatornas faktiska lägen.</i>

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

GEODATAAVTAL - Avtalsnummer 2006-O2863

Mellan licenstagaren Stockholm Vatten AB, org. nr. 556210-6855 och licensgivaren Stockholms kommun genom dess stadsbyggnadsnämnd, org. nr. 212000-O142, har träffats följande geodataavtal

Förutsättningar

Kommunen har det grundläggande ansvaret för samhällets försörjning av storskalig kartinformation för samhällsbygget. Olika ledningsägare och andra som bygger och förvaltar vägar, byggnader, spår och liknande anläggningar behöver tillgång till denna information i sin verksamhet.

Ledningsdragning sker i stor utsträckning i kommunal gatumark och annan allmän platsmark. Det är ändamålsenligt och önskvärt att ledningar förläggs där. Att flera ledningar ligger inom samma markområde ställer krav på samordning. Det gäller vid projektering, men även vid drift och underhållsåtgärder där en ledningsägare behöver veta var andra ledningsägare har sina ledningar. En samordning mellan kommunen som markägare och alla ledningsägare är viktig för att optimera utnyttjandet av utrymmet för ledningarna, minimera risken för skador samt minska kostnaderna för felaktig projektering och arbeten vid nyanläggning och underhåll.

En viktig förutsättning är att samtliga ledningsägare använder "samma kartmaterial och stomnät". Bästa karta och stomnät bör användas så att samverkan ger optimalt utnyttjande av utrymme och optimal samordningsvinst för alla berörda.

För alla som bygger och förvaltar vägar, byggnader, spår och liknande anläggningar är det väsentligt att samordning sker med kommunen och andra infrastrukturbyggare.

Detta geodataavtal reglerar licenstagarens användning av licensgivarens geodata enligt bilaga 1.

§1. Avtalets omfattning

Detta avtal ger licenstagaren en icke exklusiv rätt att använda licensobjektet på nedan angivna villkor. Användning utöver vad dessa villkor medger, förutsätter särskild skriftlig överenskommelse.

Detta avtal ersätter samtliga tidigare avtal och överenskommelser avseende licenstagarens rätt att nyttja licensgivarens geografiska data.

§2. Licensobjekt

Licensobjektet utgörs av i bilaga 1 angivna geografiska data i de delar av Stockholms stad som anges i bilagan.

§3. Licensupplåtelse

Licenstagaren får i sin verksamhet nyttja licensobjektet för analys, planering, samråd, tillståndsansökning, projektering, anläggningsdokumentation, drift och underhåll samt kabelanvisning. Licenstagaren får därvid:

- Lagra och bearbeta geografiska data.
- Framställa exemplar av geografiska data i pappersform och i digitalt format. På framställda exemplar ska anges att innehållet är hämtat ur Stockholms stadsbyggnadskontors kartdatabas.
- Sprida exemplar av eller digitalt överföra geografiska data i samband med information om de egna anläggningarna och de egna verksamheterna.

Licenstagaren får därutöver inte sprida, upplåta rätt till eller på annat sätt göra hela eller delar av licensobjektet åtkomligt eller bearbetningsbart för tredje man.

I förekommande fall anges i bilaga 3 den juridiska person eller enskilda firma som utöver licenstagaren äger rätt att nyttja licensobjektet enligt villkoren i detta geodataavtal.

§4. Uppdragstagares användning av licensobjektet

Licenstagare som behöver vidareupplåta delar av sin licens till uppdragstagare som har behov av tillgång till geografiska data för att fullfölja uppdrag åt licenstagaren, ska se till att uppdragstagare godkänner de villkor som är förenade med upplåtelsen. För att uppdragstagaren ska ha rätt att nyttja licensierad geografiska data utan egen licens krävs att arbetet sker för en specificerad uppgift som är avgränsad i tid och omfattning för licenstagarens räkning, t.ex. analyser, projektering etc.

Uppdragstagaren har inte rätt att upplåta rättigheter vidare och inte heller rätt att nyttja upplåten geografiska data i annan verksamhet än vad som uppdragits. Uppdragstagaren får dock, på samma villkor som enligt första stycket, låta underleverantör nyttja sådana data för att fullfölja sin del i uppdraget åt licenstagaren.

För varje utsnitt ur licensgivarens baskarta som licenstagaren använder som underlag till kartprodukter som återförsäljs till tredje part, ska licenstagaren betala en årlig ersättning till licensgivaren. Ersättningen anges i bilaga 2. Redovisning av antal utsnitt skall ske årligen till licensgivaren inför fakturering.

§5. Leverans

Licensobjektet ska levereras på i bilaga 1 angivet sätt.

§6. Ersättning

För sin rätt enligt detta avtal ska licenstagaren betala en årlig ersättning till licensgivaren. Ersättningen anges i bilaga 2. Lagstadgad mervärdesskatt tillkommer.

Betalning ska ske mot faktura. Vid försenad betalning utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Licensgivaren har, utan omförhandling av avtalet, ensidig rätt att justera avgiften årligen enligt den uppräknings som anges i stadsbyggnadsnämndens taxa. Vid avtalstecknandets tidpunkt är det index som används för uppräknings Prisindex kommunal verksamhet (PKV). Index för uppräknings publiceras för närvarande på SKR:s webbplats i oktober månad före varje nytt kalenderår.

§7. Skydd av geografisk information

Licenstagaren upplyses om att det krävs tillstånd för spridning av landgeografisk information som inhämtats från luftfartyg. Med detta menas flygbilder och liknande registreringar som film, laserskannade data, värmekameradata, radardata etc.

§8. Licensobjektets skick

Licensgivaren garanterar inte att licensgivarens geografiska data är helt felfria, helt aktuella eller helt fullständiga. Licenstagaren uppmärksammas särskilt på att licensgivarens geografiska data inom privat tomtmark inte ajourhålls i samma utsträckning som inom allmän platsmark.

Om licenstagaren påtalar felaktigheter i levererade geografiska data som är av betydelse för licenstagarens verksamhet ska licensgivaren rätta sina data inom skälig tid. Detta åtagande omfattar dock inte data som avser temana fastigheter, rättigheter och detaljplaner.

[Handwritten signature]

§9. Lägesredovisning

Om licenstagaren ska tillhandahålla information till licensgivaren om sina anläggningars läge ska parterna komma överens om villkoren för tillhandahållandet i särskild ordning.

§10. Skadestånd

Skadeståndslagen och allmänna skadeståndsrättsliga principer gäller ömsesidigt mellan parterna.

§11. Force Majeure

Hinder som beror på Force Majeure befriar parterna från fullgörandet av villkoren i detta avtal så länge hindret består. Part ska utan dröjsmål underrätta andra parten dels om skäl för befrielse, dels när hinder inte längre föreligger.

§12. Avtalstid

Detta avtal gäller fr o m 2020-01-01 t o m 2021-12-31.

Uppsägs avtalet inte skriftligen av endera parten minst nio (9) månader före avtalstidens utgång, förlängs avtalet därefter ett (1) år i taget med samma uppsägningstid.

§13. Tillägg och ändringar

Tillägg- och/eller ändringar till detta avtal ska skriftligen överenskommas och undertecknas av behörig företrädare för licensgivaren och licenstagaren. Tillägg- och/eller ändringar i bilaga 1 avseende kartprodukt, filformat och leveranssätt kan dock uppdateras vid behov efter överenskommelse mellan licensgivaren och licenstagaren, varpå en ny version av bilagan ska delges licenstagaren.

§14. Åtgärder vid avtalets upphörande

När avtalet upphör att gälla ska licenstagaren radera licensobjektet. Licenstagaren ska även tillse att uppdragstagare raderar kommunens geografiska data som denne fått tillgång till med stöd av detta avtal.

§15. Överlåtelse

Licenstagaren får inte överlåta sina rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal utan licensgivarens skriftliga medgivande.

Detta avtal har upprättats i två exemplar varav parterna tagit var sitt.

Stockholm 2020-09-24

För Stockholms kommun

.....
Anette Scheibe Lorentzi

Stockholm 2020-09-16

För Stockholm vatten AB

.....
Marianne Isoz Henriksson

.....
Jenny Bengtsson

Mårten Frumeric, VD

Kommunstyrelsen

Rotel II

Remissvar angående Promemorian Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen (KS 2020/1019)

Remissen

Promemorian *Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen* har utarbetats inom Regeringskansliet. Promemorian innehåller förslag till ändringar i plan- och bygglagen och plan- och byggförfordningen. Promemorian har remitterats till bl.a. Stockholms stad. Synpunkter ska vara Regeringskansliet till handa senast den 13 november 2020. Stadsbyggnadsnämnden har av kommunstyrelsen ombetts att yttra sig över remissen senast den 6 oktober 2020. Med anledning av den korta remisstiden ges svaret som ett kontorsyttrande, vilket i efterhand anmäls i stadsbyggnadsnämnden.

Yttrandet har beretts inom stadsbyggnadskontorets planavdelning efter samråd med bygglovsavdelningen. Yttrandet har beslutats av stadsbyggnadsdirektören.

Bakgrund

MKB-direktivet

Inom EU-rätten finns det två direktiv om miljöbedömningar. Det är dels det s.k. MKB-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt), dels det s.k. SMB-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan). Utöver dessa direktiv finns andra rättsakter inom EU och internationellt som behandlar frågan om miljökonsekvenser och allmänhetens rätt till deltagande och rättslig prövning i miljöfrågor, bl.a. Esbokonventionen och Århuskonventionen.

MKB-direktivet innehåller bestämmelser som ska säkerställa att en systematisk bedömning av miljöpåverkan genomförs för projekt som på grund av sin art, storlek eller lokalisering innebär en betydande miljöpåverkan. För detta ändamål föreskrivs tillståndsplikt och krav på en bedömning av projektens miljöpåverkan innan

Stadsbyggnadskontoret

 Fleminggatan 4
 Box 8314
 104 20 Stockholm
 Telefon 08-508 27 300
 stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
 stockholm.se

tillstånd ges. Direktivet innehåller bilagor som dels redovisar vilka projekt som alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan (bilaga I) och dels vilka projekt där medlemsländerna själva får bedöma från fall till fall eller med tillämpning av gränsvärden eller kriterier om en miljökonsekvensbedömning ska göras (bilaga II). Vid denna bedömning ska särskilda kriterier som finns i direktivet tillämpas (bilaga III).

Utgångspunkten i MKB-direktivet är att bedömningen av miljöpåverkan ska integreras i medlemsstaternas befintliga tillståndsförfaranden. I Sverige tillståndsprövas de projekt som omfattas av MKB-direktivet dels enligt miljöbalken och dels enligt annan lagstiftning, bl.a. vägar och järnvägar.

MKB-direktivets genomförande i plan- och bygglagen

Några av de projekt som omfattas av MKB-direktivets bilaga II omfattas i Sverige av tillståndsplikt enligt plan- och bygglagen, förkortad PBL. Det gäller vissa infrastrukturprojekt, nämligen anläggning av industriområden och projekt för tätortsbebyggelse, inklusive byggande av köpcentrum och parkeringsplatser. Det gäller också vissa projekt för turism och fritid, exempelvis skidbackar, hamnar för fritidsbåtar, campingplatser och temaparker. Tillståndsplikten i PBL-systemet kommer till uttryck genom kravet på bygglov. De projekt som omfattas av MKB-direktivet och som i Sverige tillståndsprövas enligt PBL benämns i det följande MKB-projekt.

Europeiska kommissions kritik

Europeiska kommissionen har i en formell underrättelse i oktober 2019 framfört synpunkter på hur MKB-direktivet har genomförts i svensk rätt. Kommissionen anser att Sverige inte uppfyllt sina skyldigheter enligt MKB-direktivet genom att underlåta att korrekt införliva vissa bestämmelser i direktivet. Sverige har i februari 2020 besvarat den formella underrättelsen. I svarsskrivelsen anför regeringen att Sverige i huvudsak har genomfört direktivet på ett korrekt sätt, men att det finns ett behov av att se över införlivandet för att förtydliga och förbättra det på ett antal punkter. Mot den bakgrunden har en översyn av genomförandet inletts inom Regeringskansliet, bl.a. när det gäller PBL. Översynen har resulterat i slutsatsen att det bör göras vissa ändringar i PBL-systemet för att på ett bättre sätt genomföra MKB-direktivet. Inom Finansdepartementet har därför förslag till författningsändringar utarbetats. Dessa förslag redovisas i den nu remitterade promemorian.

Promemorians förslag och stadsbyggnadskontorets synpunkter

I promemorian redovisas dels förslag till författningsändringar som avser lov och förhandsbesked, dels förslag som avser detaljplaner och dels förslag som avser miljöorganisationers klagorätt. Stadsbyggnadskontoret sammanfattar nedan huvuddragen i de förslag som bedöms ha störst betydelse för stadsbyggnadsnämndens verksamhet. I anslutning till förslagen redovisas kontorets synpunkter.

Stadsbyggnadskontorets övergripande synpunkter

Den nya plan- och bygglagen, förkortad PBL, trädde i kraft den 2 maj 2011. Under de drygt nio år som lagen funnits har ca 50 lagstiftningsärenden med ändringar i lagen beslutats av riksdagen. De många ändringarna har sammantaget medfört att lagen blivit alltmer fragmentiserad och svår att överblicka. Till varje lagändring hör särskilda övergångsbestämmelser. Detta försvårar tillämpningen eftersom skilda regler ska tillämpas för ärenden som handläggs parallellt, beroende på när ärendet påbörjades. Då flera statliga utredningar pågår, som har bäring på PBL, kan ytterligare ändringar av lagen förväntas. Stadsbyggnadskontoret anser mot denna bakgrund att behovet av varje ny förändring av PBL måste övervägas noga. Lagen måste hänga ihop som en helhet.

Kontoret har förståelse för att EU-direktiv behöver införlivas i den svenska lagstiftningen. När EU-direktiv genomförs i befintlig lagstiftning kan svårigheter uppstå om direktivets och den nationella lagstiftningens systematik inte är fullt ut kompatibla. Kontoret anser att denna svårighet gör sig gällande vid MKB-direktivets införlivande i PBL. Promemorian, som också diskuterar detta dilemma, landar i att fördelarna överväger nackdelarna (jfr s. 75-81). Kontoret anser att införlivandet av MKB-direktivets regler i PBL inte får leda till lagen blir än mer splittrad. Lagens regler måste ha ett naturligt samband med varandra. En anpassning till MKB-direktivet bör därför inte genomföras med aparta särregleringar som avviker från PBL:s systematik i övrigt.

Ett exempel på en särreglering som en följd av MKB-direktivet är att utökade redovisnings- och bedömningskrav ska gälla för åtgärder som vidtas inom ”ett projekt för sammanhållen bebyggelse”. Enligt definitionen i PBL utgörs sammanhållen bebyggelse av ”bebyggelse på tomter som gränsar till varandra eller skiljs åt endast av en väg, gata eller parkmark” (se 1 kap. 4 § PBL). Enligt denna definition kan stora delar av Stockholms stad teoretiskt anses utgöra ett projekt för sammanhållen bebyggelse. Begreppet har vållat problem i samband med flera överklagade detaljplaner i

Stockholm¹. Kontoret anser att en tydligare vägledning från regeringen och Boverket behövs om innebörden i och tillämpningen av begreppet ”projekt för sammanhållen bebyggelse”.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att vissa förslag i promemorian är svåra att överblicka bl.a. eftersom nya regler i PBL och PBF överlappar varandra. Det generella undantag från detaljplanekravet som föreslås är dessutom någonting principiellt nytt i PBL-sammanhang. Om förslagen i promemorian genomförs behöver det därför finnas god tid för Boverket att utarbeta vägledning innan de nya reglerna träder i kraft.

Förslag som avser lov och förhandsbesked

Uppgifter i ansökan om lov som avser ett MKB-projekt

Förslag: En ansökan om lov eller förhandsbesked i ett område utanför detaljplan ska innehålla de uppgifter som behövs för att åtgärdens miljöpåverkan ska kunna bedömas, om ansökan avser ett MKB-projekt. Kravet gäller inte om ansökan avser en åtgärd som omfattas av en i promemorian föreslagna undantagsregel.

Synpunkter: I Stockholm omfattas större delen av kommunens yta av detaljplanelagd mark. Ansökningar om bygglov eller förhandsbesked prövas i dessa områden mot den gällande detaljplanen. Den föreslagna regeln ska inte omfatta dessa ansökningar. Det finns emellertid vissa områden inom kommunen som inte är detaljplanelagda. I en del av dessa områden, t.ex. Södra och Norra Djurgården, finns sammanhållen bebyggelse, småbåtshamnar, nöjesparker m.m. Denna bebyggelse och dessa anläggningar utgör MKB-projekt. Enligt förslaget i promemorian ska åtgärder som berör dessa ”projekt” omfattas av de utökade kraven på redovisning i samband med ansökan, såvida inte åtgärderna omfattas av en i promemorian föreslagna undantagsregel (se vidare nedan). Eftersom de aktuella områdena i Stockholm många gånger omfattas av regler till skydd för miljön, t.ex. bestämmelser om riksintressen, kan dock den föreslagna undantagsregeln inte tillämpas. Enligt huvudregeln i förslaget ställs då alltså betydligt strängare krav på vad den som ansöker om lov ska redovisa i samband med sin ansökan. Detta synes även gälla om den åtgärd som ansökan avser är liten. Kraven på vad en sökande ska redovisa blir dessutom betydligt krångligare och mer svåröverskådliga eftersom de nya reglerna bara avser en viss typ av projekt. Risken att göra fel ökar och därmed också risken för att ett beslut blir upphävt efter överklagande.

¹ Se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 8 maj 2019 i mål nr P 4498-18.

Stadsbyggnadskontoret vill framhålla att reglerna om bygglov i huvudsak tillämpas för relativt små åtgärder som utförs av privatpersoner, exempelvis tillbyggnad av en villa. Inriktningen bör därför vara att reglerna ska vara enkla att förstå och tillämpa. Den nuvarande regleringen – som innebär att ansökan ska innehålla de ritningar, beskrivningar, och andra uppgifter som behövs för prövningen – är fullt tillräcklig. Att PBL ställer olika krav på innehållet i en ansökan om lov eller förhandsbesked, beroende på om ansökan avser ett MKB-projekt eller inte, är sannolikt svårt att förstå för många personer som ska söka lov. För den genomsnittlige sökanden i Stockholm är det därutöver sannolikt mycket svårt att bedöma om den åtgärd man vill utföra ska ”vidtas i ett område som redan är ianspråktaget för något annat projekt för sammanhållen bebyggelse”. Kontoret avstyrker förslaget.

MKB-projekt ska omfattas av detaljplanekravet

Förslag: I PBL ska det införas ett strikt krav på detaljplan för alla åtgärder som kräver bygglov, om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och innebär att området kan tas i anspråk för ett MKB-projekt eller om åtgärden vidtas i ett område som redan tagits i anspråk för ett MKB-projekt.

Synpunkter: Kravet är enligt promemorian ett förtydligande av gällande rätt. I Stockholm omfattas större delen av kommunens yta av detaljplanelagd mark och ansökningar om bygglov eller förhandsbesked prövas därför i de flesta fall mot en gällande detaljplan. Många gånger är dessa detaljplaner gamla. Stadsbyggnadskontoret anser att det i lagtexten eller i dess förarbeten bör förtydligas att kravet på att åtgärden ska prövas med detaljplan inte gäller om området redan omfattas av en detaljplan och den sökta åtgärden och den berörda fastigheten stämmer överens med detaljplanen (jfr 9 kap. 30 § PBL). Frågan om miljöpåverkan hos projekt som en detaljplan tillåter ska, ur ett PBL-perspektiv, anses vara hanterad genom detaljplanen. Vid prövning av en bygglovspliktig åtgärd som stämmer överens med en äldre detaljplan för t.ex. ett industriområde kan det därför i praktiken bli så att bygglov för åtgärden beviljas, trots att åtgärden enligt MKB-direktivets synsätt skulle kunna innebära en betydande inverkan på miljön. Detta är en följd av den starka ställning som byggrätten har i det svenska PBL-systemet. Det strikta kravet på att en åtgärd som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan alltid ska prövas med en detaljplan kan alltså i praktiken vara svårt att upprätthålla inom områden som omfattas av äldre detaljplaner.

Förslag: I promemorian föreslås att regeringen ska få meddela bestämmelser om undantag från kravet på att MKB-projekt förutsätter detaljplaneläggning. Promemorian innehåller ett förslag till en sådan undantagsbestämmelse. Förslaget innebär att det inte ska krävas detaljplan för en bygglovspliktig åtgärd som innebär att området tas i anspråk för bl.a. ett industriområde, ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat projekt för sammanhållen bebyggelse. Undantagen ska gälla endast under förutsättning att den yta som tas i anspråk understiger 5000 kvadratmeter. Denna yta motsvarar ca fem stora villatomter eller en kvadrat där ena sidan är ca 70 meter. Ytterligare förutsättningar för att undantaget ska få tillämpas är bl.a. att åtgärden inte strider mot översiktsplanen och inte medför sådana olägenheter eller risker för omgivningen som är mer omfattande än vad som normalt kan förväntas bostadshus, kontor, detaljhandel eller liknande verksamhet. Vidare får undantagsbestämmelsen inte tillämpas inom områden som omfattas av vissa skyddsbestämmelser; däribland bestämmelserna om ekologiskt särskilt känsliga områden, strandskydd, riksintressen och kulturhistoriskt särskilt värdefulla områden.

Synpunkter: MKB-direktivet tillåter, som framgår ovan, att medlemsstaterna kan fastställa kriterier som anger när MKB-projekt inte ska bli föremål för bedömning enligt direktivets regler. Den generella undantagsbestämmelse från PBL:s detaljplanekrav som föreslås i promemorian ska förstås mot denna bakgrund.

I Stockholm omfattas större delen av kommunens yta av detaljplanerad mark och ansökningar om bygglov prövas i dessa områden mot en gällande detaljplan. Ofta är den åtgärd som omfattas av ansökan förenlig med planen och bygglovet kan beviljas. I de fall åtgärden inte stämmer överens med planen kan bygglov däremot som huvudregel inte beviljas. Det är många gånger en sådan situation som föranleder att nya detaljplaner utarbetas i Stockholm. Anledningen till att den nya planen tas fram är således inte PBL:s detaljplanekrav, utan att åtgärden inte stämmer överens med den gällande detaljplanen. Kontoret uppfattar att huvudregeln alltså ska vara att en åtgärd ska stämma överens med den för området gällande detaljplanen för att bygglov ska kunna beviljas. Kontoret bedömer därför att den föreslagna undantagsregeln i praktiken får relativt liten betydelse i Stockholm.

Generellt ställer sig kontoret positivt till att undantag från kravet på detaljplan införs i PBL-systemet. För att underlätta för kommuner och enskilda är det emellertid viktigt att eventuella undantagsbestämmelser är enkla och tydliga att förstå. Promemorians förslag har emellertid en komplicerad konstruktion. För det första är möjligheterna till undantag enbart knutna till de s.k. MKB-

projekten. Detta innebär att reglerna är tillämpliga för t.ex. industriområden, campingplatser, fritidsbyar och hotellkomplex.

Undantagsbestämmelserna omfattar däremot inte andra typer av bygglovspliktiga projekt, exempelvis idrottsplatser eller friluftsbad. Avgränsningen av undantagsmöjligheterna framstår därför, vid en första anblick, som slumpmässig. För det andra urholkas möjligheten till undantag genom en rad bestämmelser om ”undantag från undantaget”, som i sin tur hänvisar till andra bestämmelser i främst miljöbalken. För det tredje kan det ifrågasättas om det är möjligt att rymma t.ex. en fritidsby inom ett område vars yta motsvarar 70 x 70 meter. Den praktiska betydelsen av undantaget kan därför vad gäller vissa typer av projekt bli liten. Sammantaget anser kontoret att förslaget till undantagsbestämmelse är svåröverskådligt. Det är därför också svårt att bedöma vilka konsekvenser som det kommer att medföra. Kontoret anser sammanfattningsvis att undantag från PBL:s detaljplanekrav bör bestämmas med en generell utgångspunkt, och inte enbart utifrån MKB-projekten.

Lovbeslut om MKB-projekt ska innehålla en motivering om åtgärdens miljöpåverkan

Förslag: I PBL ska det införas ett krav på att beslut om lov eller förhandsbesked som gäller ett MKB-projekt ska innehålla de huvudsakliga skälen för byggnadsnämndens bedömning när det gäller om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Kravet ska gälla dels vid nybyggnad av de berörda MKB-projekten och dels vid förändringar av sådana projekt som redan har godkänts. I plan- och byggförfordningen, förkortad PBF, ska det införas undantag från kravet.

Synpunkter: Stadsbyggnadskontoret anser att förslaget innebär krav på ytterligare administrativt merarbete för kommuner som sannolikt inte vägs upp av någon tydlig nytta för den sökande, grannar eller andra intressenter. Kontoret anser att förvaltningslagens bestämmelse att ett beslut ska innehålla en klargörande motivering är tillräckligt för att rimliga krav på rättssäkerhet för de berörda ska upprätthållas. Att det utökade redovisningskravet bara är kopplat till MKB-projekt, och inte till andra projekt med liknande förutsättningar, blir sannolikt svårt att förstå för många aktörer. Varför gäller kravet t.ex. en skidbacke och ett köpcentrum, men inte en motorbana eller en fotbollsarena?

Det utökade redovisningskravet ska enligt PBL tillämpas vid beslut om lov eller förhandsbesked för bl.a. ”åtgärder som vidtas i ett område som redan är ianspråktaget för projekt för sammanhållen bebyggelse”. Eftersom stora delar av Stockholm har en sammanhållen bebyggelse skulle en extensiv tolkning av detta begrepp innebära att det nya kravet omfattar de flesta beslut om lov eller

förhandsbesked i kommunen. Avsikten är dock sannolikt inte att förslaget ska ge så stora konsekvenser. I PBF föreslås nämligen en särskild undantagsregel som anger att redovisningskravet inte gäller inom områden med detaljplan. Kontoret anser att det är en märklig lagstiftningsteknik att riksdagen genom lag slår fast en huvudregel med en långtgående räckvidd samtidigt som regeringen med en förordningsbestämmelse meddelar omfattande undantag från vad som anges i lagen. Det innebär att regleringen som helhet blir svåröverskådlig. Kontoret erinrar slutligen om att byggnadsnämnden enligt gällande bestämmelser ska avgöra ett bygglovsärende inom tio veckor. Eftersom den föreslagna regeln ställer krav på ytterligare redovisning i ärendet bör tiden förlängas.

Beslut om lov som avser ett MKB-projekt ska offentliggöras

Förslag: Det meddelande som ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar vid ett beslut om bygglov eller förhandsbesked för ett MKB-projekt ska i vissa fall innehålla en upplysning om huruvida åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Kravet gäller även negativa beslut, om utgången beror på att åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Synpunkter: Kontoret konstaterar att den föreslagna regleringen innebär ytterligare administrativa krav på kommunen. Kontoret saknar kännedom om hur vanligt det är att grannar, miljöföreningar eller andra intressenter söker information om bygglovsbeslut via Post- och Inrikes Tidningar. Det är därför svårt att bedöma om den ökade administrativa bördan för kommunen vägs upp av någon reell nytta för de som berörs av bygglovsbeslut. Fler lagkrav om administrativa åtgärder av formell karaktär ökar emellertid risken för att myndigheten gör fel. Detta ökar i sin tur risken för att beslut upphävs efter överklagande eller att överklagandetiden återställs i efterhand. Detta kan innebära en ökad belastning på kommuner och domstolar och en ökad osäkerhet beträffande beslutets giltighet för den sökande.

Förslag som avser detaljplaner**Viss information ska hållas tillgänglig elektroniskt under planprocessen**

Förslag: Den information som kommunen ska tillhandahålla under samråds- och granskningstiden ska finnas tillgänglig på kommunens webbplats.

Synpunkter: Stadsbyggnadskontoret konstaterar att information om planförslag i Stockholm redan idag hålls tillgänglig på kommunens webbplats. Kontoret tillstyrker därför förslaget. Kontoret anser att det bör förtydligas att de nya reglerna inte

innebär ett krav på att informationen ska finnas tillgänglig om kommunens webbplats av "ligger nere" av tekniska skäl.

Nya krav på vad kommunen ska redovisa under samråd

Förslag: Om kommunen under ett avgränsningssamråd har tagit emot synpunkter på omfattningen eller detaljeringsgraden av redovisningen av miljökonsekvenser ska kommunen redovisa detta under samrådet om en detaljplan.

Synpunkter: Av 5 kap. 11 b § PBL framgår att kommunen inom ramen för plansamrådet ska samråda med länsstyrelsen m.fl. om hur redovisningen av miljökonsekvenser ska avgränsas (s.k. avgränsningssamråd). Bestämmelsen innebär att avgränsningssamrådet ska hållas någon gång under plansamrådet, dvs. senast i samband med den ”officiella samrådstiden” som vanligtvis avslutar detaljplanens samrådsfas. Under denna tid visas samrådsförslaget för berörda sakägare, allmänheten m.fl. och förslaget skickas på remiss till bl.a. länsstyrelsen. Eftersom PBL:s regler tillåter att avgränsningssamrådet hålls i slutet på samrådsfasen blir det motsägelsefullt att promemorians förslag anger att synpunkter som inkommit under avgränsningssamrådet ska redovisas vid plansamrådet. I Stockholm förekommer det att avgränsningssamrådet samordnas med plansamrådet. Synpunkterna som kommit in under avgränsningssamrådet bör istället redovisas i samrådsredogörelsen.

Stadsbyggnadskontoret vill i detta sammanhang peka på att 4 kap. 34 § PBL ställer krav på att redovisningen av miljökonsekvenser i planbeskrivningen ska motsvara innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning, förkortad MKB. Kontoret anser att detta ställer för höga krav på planbeskrivningen. MKB:n och planbeskrivningen har olika syften. MKB:n är i första hand ett underlag som har betydelse inför antagandet av en detaljplan och i samband med prövning av eventuella överklaganden av beslutet att anta planen. Planbeskrivningen ska däremot finnas tillsammans med detaljplanen under hela dess livslängd. Beskrivningen används då bl.a. vid tolkningen av planens bestämmelser i samband med prövning av bygglov. Kontorets erfarenhet är att en MKB för ett komplicerat planärende kan bli mycket omfattande och ibland innehålla flera hundra sidor. Mycket av informationen i MKB:n saknar ett bredare allmänt intresse när detaljplanen fått laga kraft. Det innebär därför ett kraftigt överkrav att redovisningen av miljökonsekvenser i planbeskrivningen ska motsvara MKB:n. Enligt kontorets uppfattning är det tillräckligt att planbeskrivningen återger huvuddragen i MKB:ns redovisning av miljöfrågorna. Kontoret anser att den aktuella bestämmelsen i PBL bör ändras för att förtydliga detta.

Tillgången till rättslig prövning

Förslag: PBL:s särskilda regler om miljöorganisationers klagorätt ska ändras. Ändringen innebär bl.a. att miljöorganisationer ges en uttrycklig rätt att överklaga beslut om bygglov och förhandsbesked för en åtgärd som avser ett MKB-projekt under förutsättning att åtgärden dels vidtas utanför detaljplan och dels kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Synpunkter: Ett beslut enligt PBL får vanligtvis överklagas av den som beslutet angår, om det gått honom eller henne emot. Denna generella avgränsning av kretsen klagoberättigade framgår genom att 13 kap. 8 § PBL hänvisar till 42 § förvaltningslagen. I 4 § förvaltningslagen anges att om en annan lag innehåller någon bestämmelse som avviker från förvaltningslagen ska den avvikande bestämmelsen tillämpas. I PBL finns särskilda bestämmelser som preciserar miljöorganisationers klagorätt, se i första hand 13 kap. 12 §. Bestämmelsen innebär att miljöorganisationer får överklaga beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för ett MKB-projekt. Mot denna bakgrund ligger det nära till hands att tolka den aktuella regleringen som att miljöorganisationernas klagorätt i PBL-sammanhang är avgränsad enligt denna precisering. Att en sådan tolkning också varit avsikten framgår av förarbetena till den aktuella bestämmelsen (jfr prop. 2006/07:122 s. 62).

Som framhålls i promemorian har Mark- och miljööverdomstolen och Högsta domstolen i ett antal avgöranden under senare tid slagit fast att PBL:s precisering av miljöorganisationers klagorätt inte innebär en inskränkning av organisationernas rätt att överklaga. Domstolarna har kommit fram till denna slutsats genom en tolkning av de svenska klagorätsbestämmelserna i enlighet med intentionerna i den s.k. Århuskonventionen. Avgörande för miljöorganisationers klagorätt över beslut om detaljplaner och bygglov är enligt Högsta domstolen om beslutet aktualiserar hänsynstaganden som mer tydligt är relaterade till miljön. Av domstolarnas avgöranden framgår vidare att miljöorganisationer kan ha rätt att överklaga beslut att anta detaljplaner oberoende av om planen avser ett MKB-projekt och oberoende av om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Rättspraxis innebär, om stadsbyggnadskontoret förstår den rätt, att domstolar inte behöver ta hänsyn till 13 kap. 12 § PBL när de bedömer om en miljöorganisation har rätt att överklaga beslut om bygglov och detaljplan. Det kan därför ifrågasättas vilken funktion som denna bestämmelse fortsättningsvis fyller.

I promemorian föreslås att 13 kap. 12 § PBL ska vara kvar. När det gäller beslut om detaljplaner föreslås att bestämmelsen justeras språkligt, men att dess innebörd ska vara oförändrad. I fråga om bygglov och förhandsbesked föreslås ett tillägg som innebär att sådana beslut under vissa förutsättningar får överklagas av miljöorganisationer. Av promemorian framgår samtidigt att bestämmelsen inte innebär någon inskränkning av miljöorganisationernas klagorätt enligt 42 § förvaltningslagen. Kontoret ifrågasätter behovet av bestämmelsen eftersom den uppenbarligen saknar självständig betydelse vid domstolarnas prövning av miljöorganisationers klagorätt. Om bestämmelsen ska vara kvar behövs en tydlig förklaring av förhållandet mellan klagorätten enligt 42 § förvaltningslagen och klagorätten enligt 13 kap. 12 § PBL. Vidare behövs en redovisning av hur den ändrade bestämmelsen relaterar till senare tids rättspraxis.

SLUT